

Rattijuopon elämäнкаari

Tutkimuksen lähtökohdat

Antti Impinen
Päihteet ja liikenne -seminaari
15.5.2008

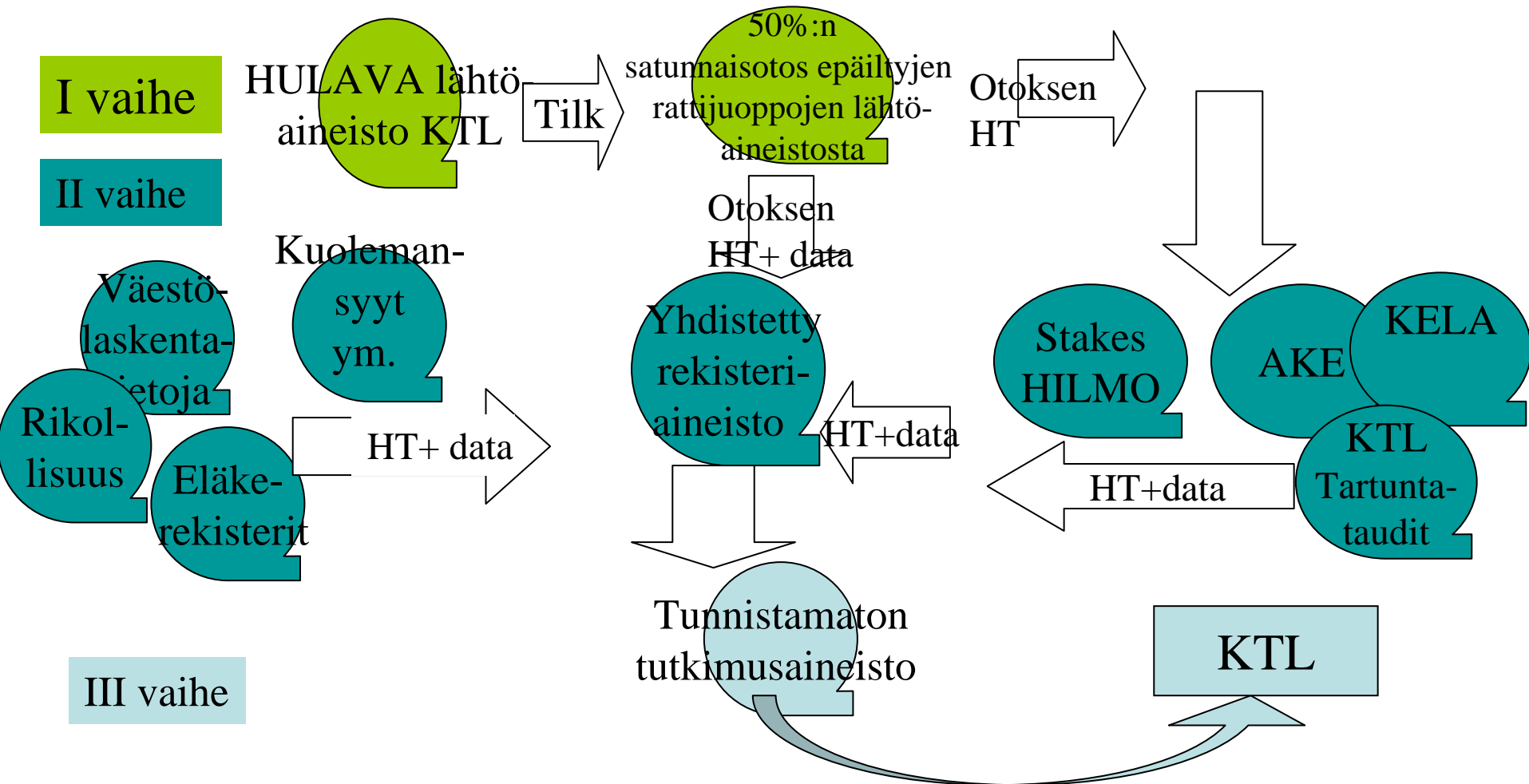

- Tutkimuksen suorituspaikkana KTL:n mielenterveyden ja alkoholitutkimuksen osasto (MAO)
- Perusaineiston omistaa sisäasiainministeriön poliisiosasto, tekninen ylläpitäjä KTL
- Päärahoittajina Suomen Akatemia ja Kansanterveyslaitos
- Tutkimuksen johtaja Pirjo Lillsunde
- Vastuututkija Aini Ostamo
- Väitöskirjatutkijat
  - Antti Impinen - Alkoholiin liittyvät rattijuopumukset
  - Karoliina Ojaniemi – Lääke- ja huumausaineet liikenteessä
- Tutkimusryhmä: Jari Haukka, Aarne Kinnunen, Seppo Koskinen, Tomi Lintonen, Jouko Lönnqvist, Tuija Martelin, Pia Mäkelä, Mika Salminen, Heikki Seppä, Heikki Summala, Erkki Vuori
- Tutkimuksen kesto 2007-2010 (2012)

Rattijuopon elämänkaari –tutkimus Ostamo, Lillsunde & kumpp. (KTL)

- Epäillyt rattijuopot 1977(88)-2007: otos 50 % lähtöaineistosta. Otokseen kuuluvista poimitaan valitut muuttujat eri rekisteriaineistoista. Kaikki yhdistäminen tapahtuu Tilk:ssa.

- Huume- /
alkoholirattijuopumukset
1977/1988 – 2007,
N = 482 000
- Yhdistettävät muuttujat
  - Sosioekonomiset, ajo-oikeus,
ajoneuvon hallinta, rikollisuus,
korvatut lääkkeet,
tartuntataudit,
kuolemantapaukset
- Vertailu ei-rattijuoppoihin

Kuva: <http://www.netwellness.org/>

Tutkimussuunnitelmassa nimetyt pääkysymykset

1. Alkoholin vaikutuksen alaisena ajamisen trendit

Selvitetään alkoholirattijuopumustapausten ilmaantuvuus ja trendit demografisten muuttujien mukaan Suomessa 1988–2007.

2. Mitkä sosiaaliset tekijät altistavat ensimmäiselle rattijuopumukselle

Tutkitaan mitkä tekijät altistavat syyllistymiselle ensimmäiseen havaittuun rattijuopumukseen (indeksirattijuopumukseen). Osatutkimuksen tuloksena pyritään tarkentamaan rattijuopumuksen riskitekijöitä, sekä antamaan parempia työkaluja rattijuopumuksen ehkäisyyn.

3. Mitkä tekijät johtavat päihtyneenä ajamisen uusimiseen

Tarkoituksena on selvittää, mitkä tekijät altistavat päihtyneenä ajamisen uusimiselle ensimmäisen kiinnijäämisen jälkeen. Osatutkimuksen perusjoukon muodostavat kaikki aiemmin rattijuopumuksesta kiinnijääneet kuljettajat. Päämääränä on saada lisää tietoa rattijuopumuksen uusijoista, sekä tämän perusteella pohtia uusimisen ehkäisyn mahdollistavia keinoja.

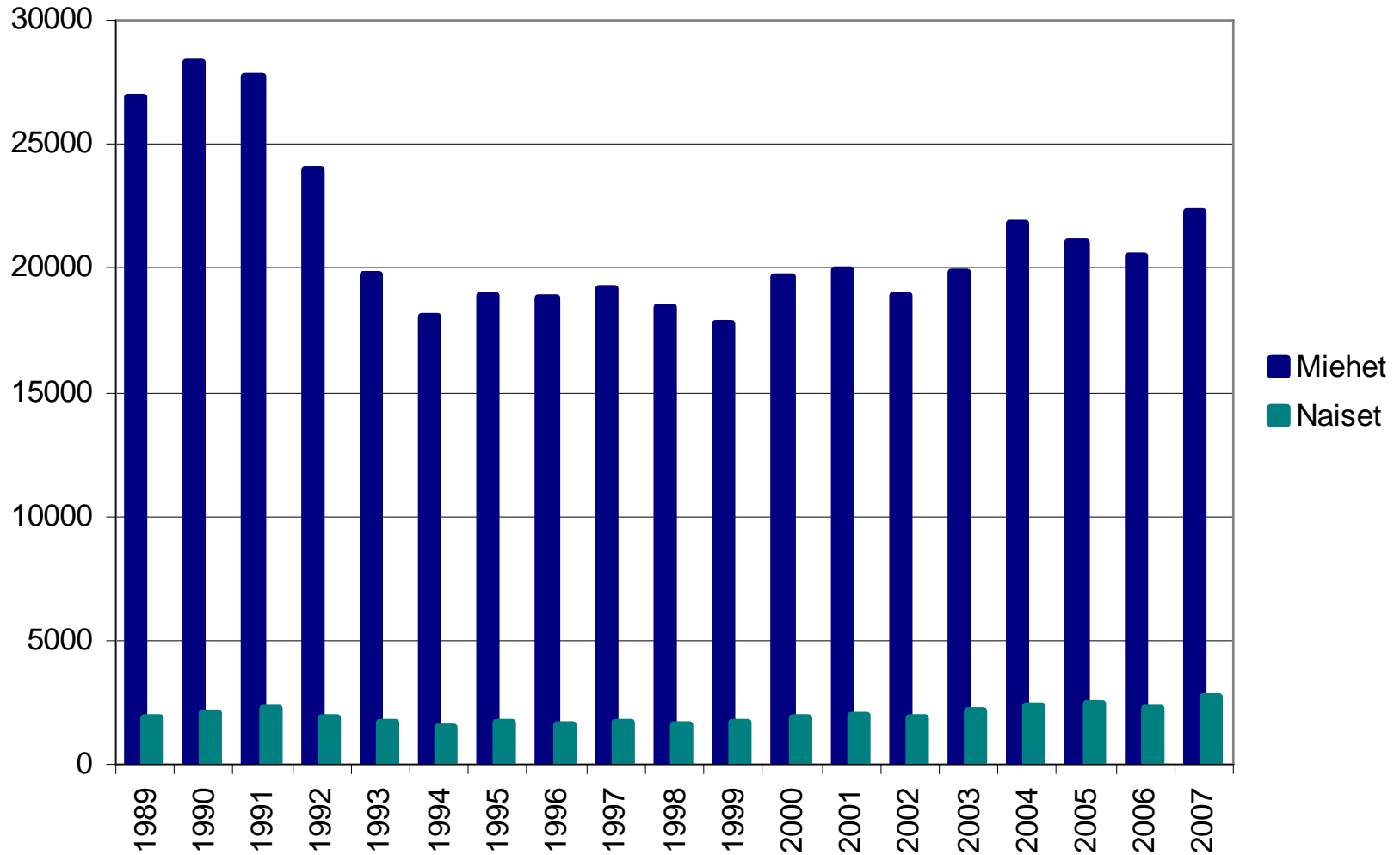
4. Päihdekuljettajien kuolleisuus kuolinsyittäin

Tarkoituksena on selvittää kuolevatko rattijuopot merkittävästi aiemmin tai erilaisiin syihin kuin muu väestö. Rattijuopumus on yhdistetty erityisesti mielenterveys- ja päihdeongelmiin. Nämä molemmat tekijät voivat olla terveydellinen riski, joihin voi myös liittyä korkeampi kuolleisuus alkoholisairauksiin, itsemurhiin, tapaturmiin, väkivaltaan tai sydän- ja verisuonisairauksiin. Rattijuoppojen kuolleisuutta selvitetään kuolemansyittäin ja tutkitaan poikkeako kuolleisuus merkitsevästi verrokkiväestön kuolleisuudesta.

- Tapauksia vuodessa 19 459 (1999)
- 30 352 (1990)
– yli 25 000 vuonna 2007
- Miehiä 92 %
- 92 % henkilö- tai pakettiautolla, 4 % mopolla
- Keski-ikä 35 vuotta
- Ilmaantuvuus 5,6 / 1000 henkilöä
Miehet 10,5 / 1000, Naiset 0,9 / 1000
- Tällä hetkellä 60 % tarkkuusalkometristä

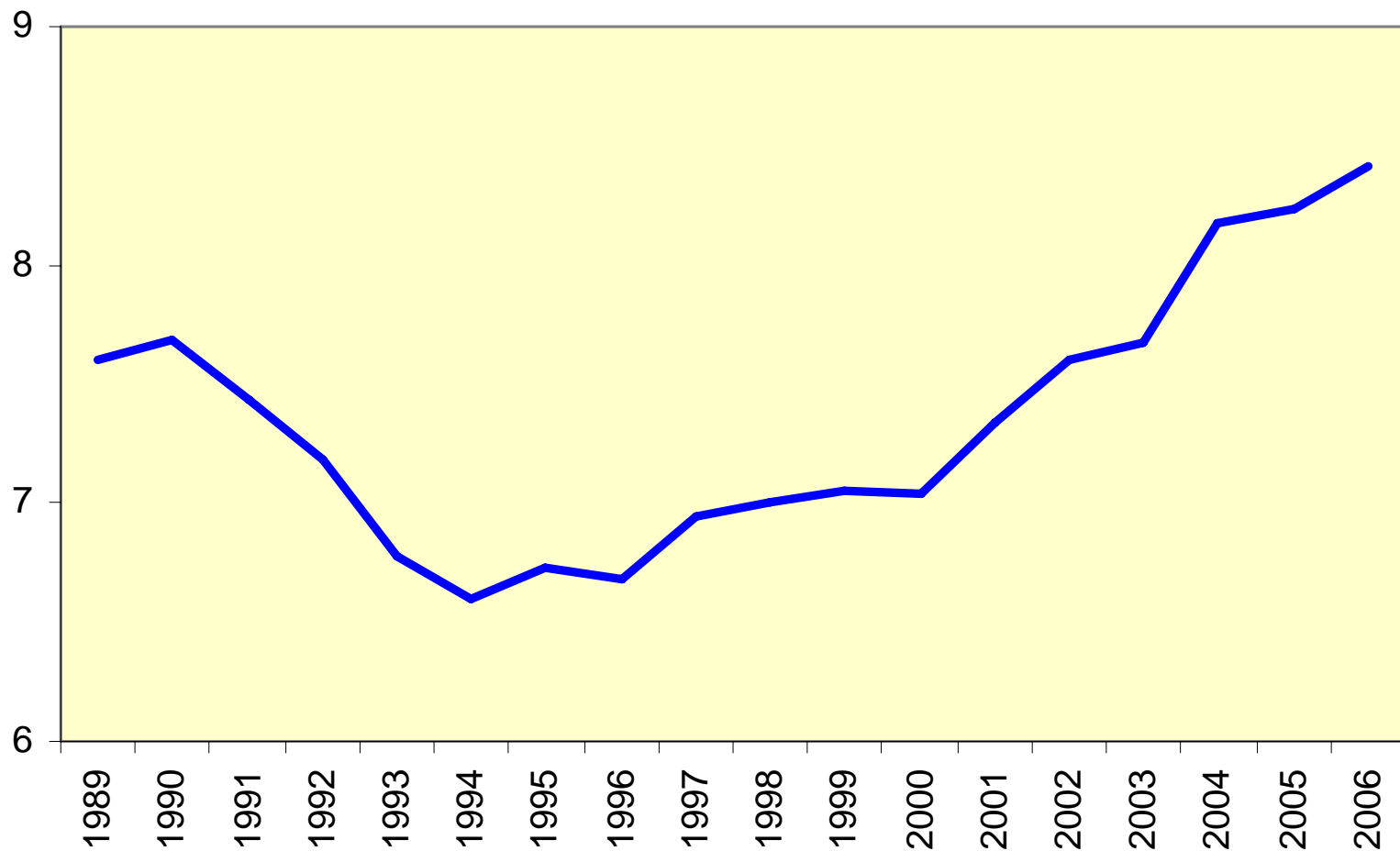

Rattijuopumustapaukset sukupuolen mukaan 1989-2007

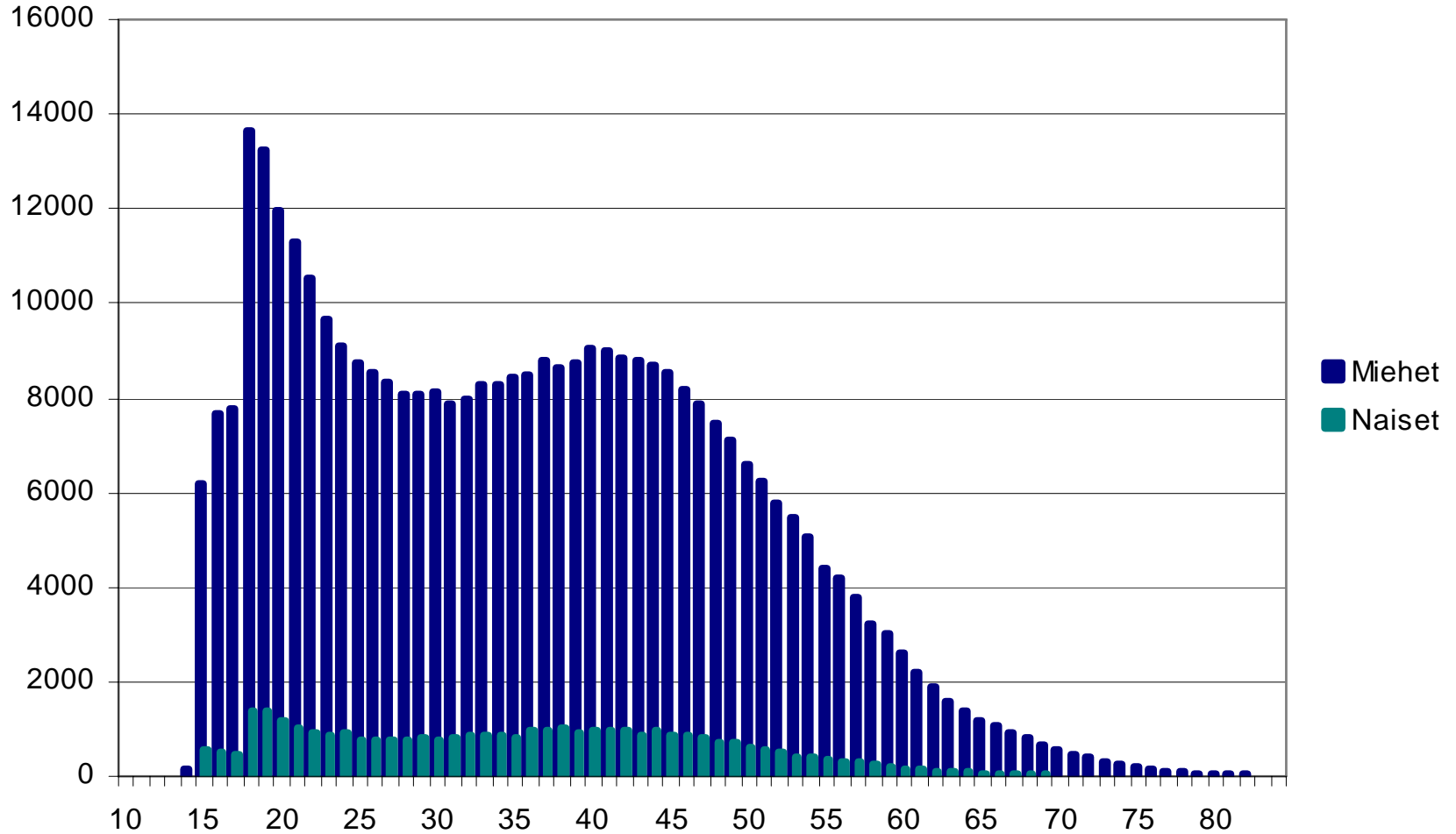

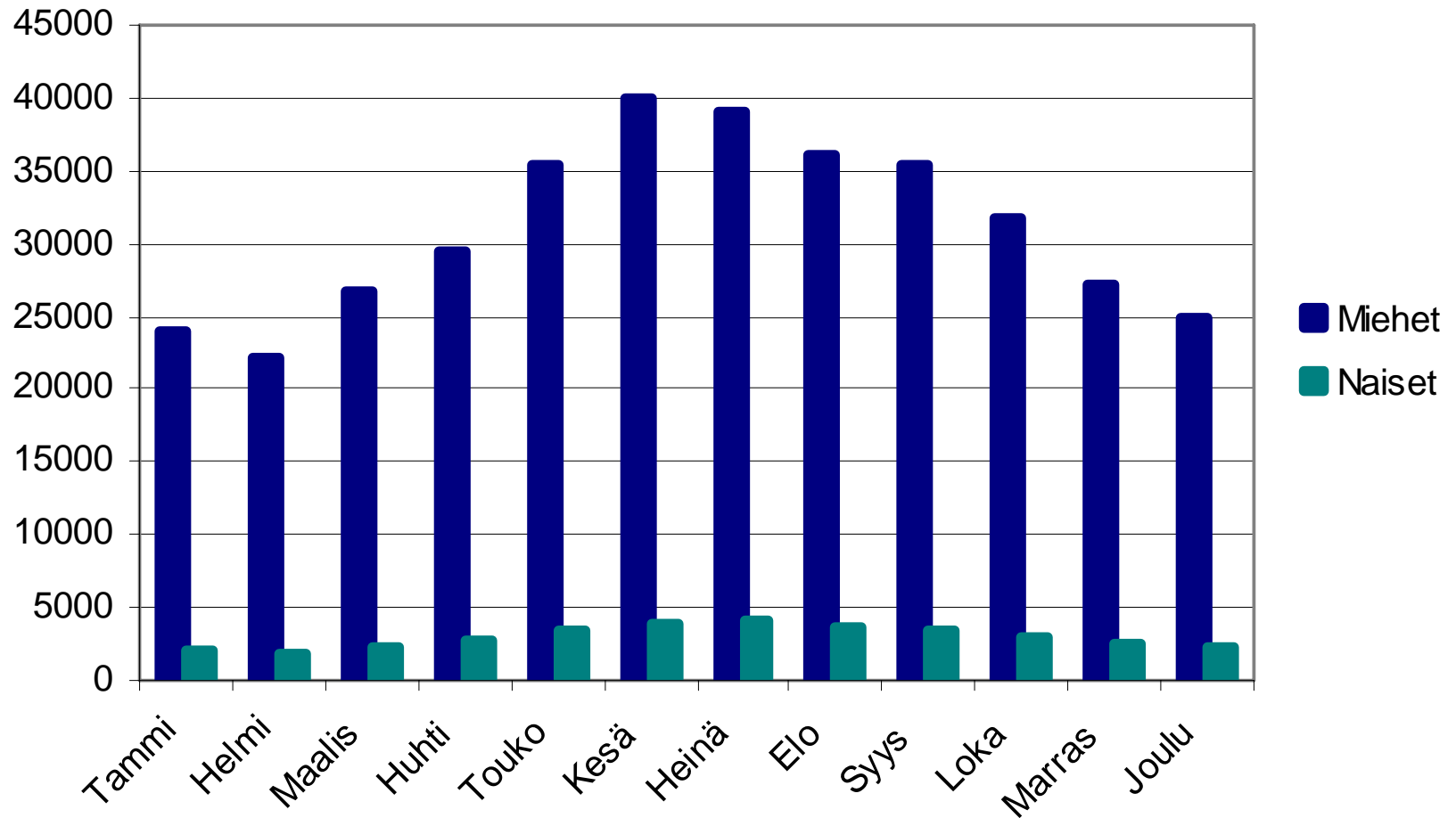
Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1989-2006

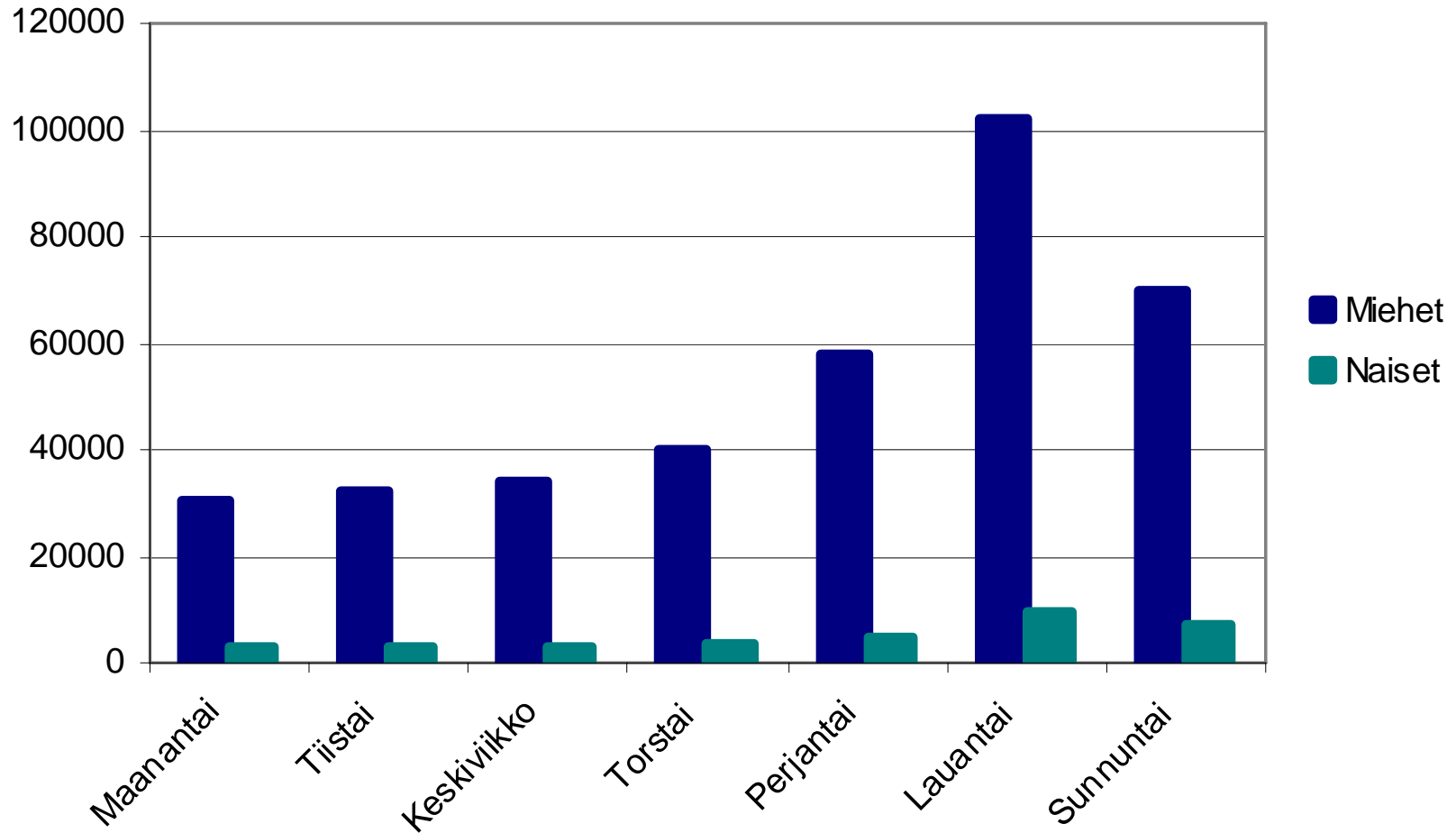
Rattijuopumustapaukset iän ja sukupuolen mukaan 1990-2007

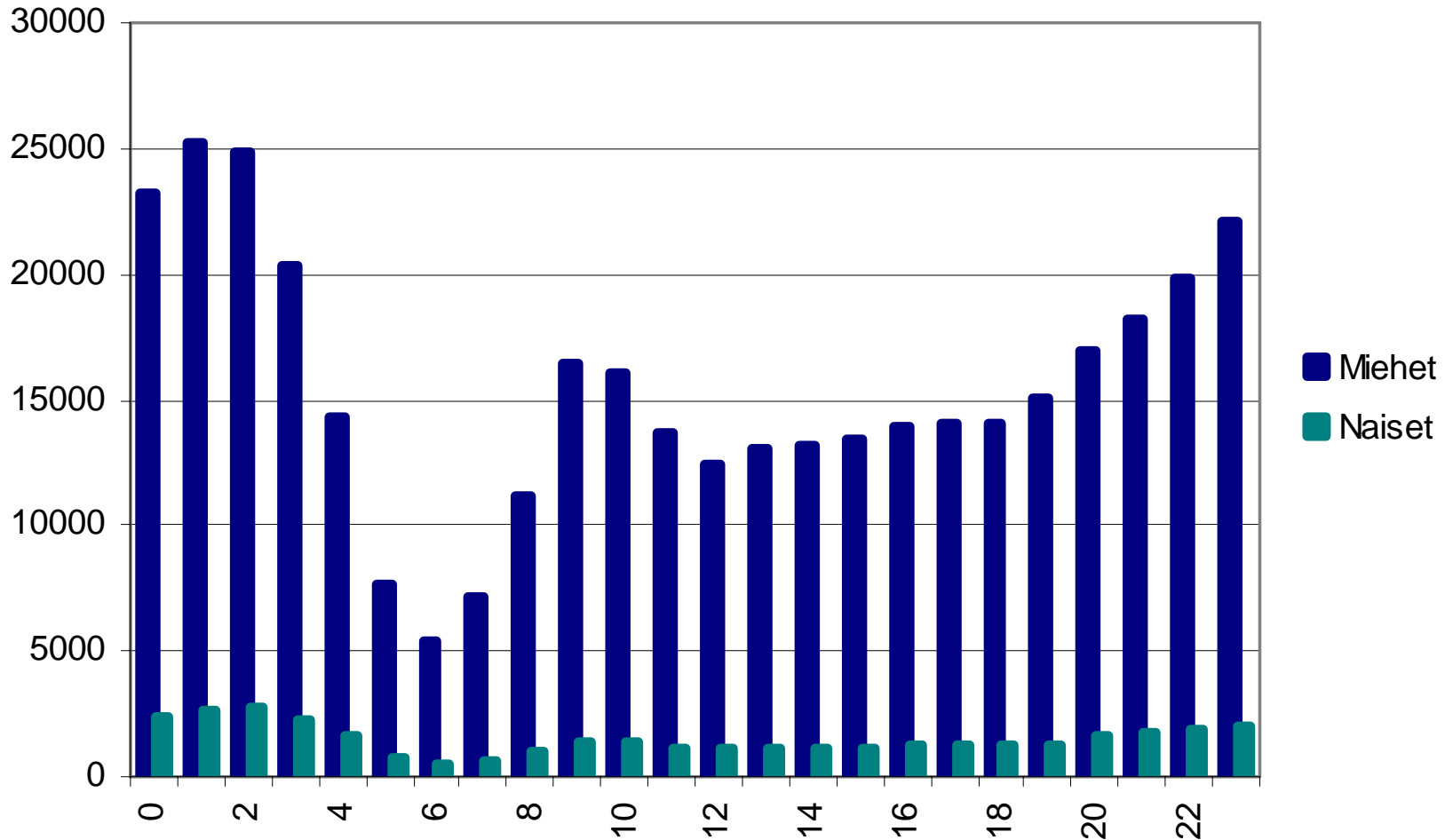
Rattijuopumustapaukset kuukauden ja sukupuolen mukaan 1990-2007

Rattijuopumustapaukset viikonpäivän ja sukupuolen mukaan 1990-2007

Rattijuopumustapaukset kellonajan ja sukupuolen mukaan 1990-2007

Mikä kehitykseen vaikuttaa?

- Alkoholinkulutus
- Taloudellinen suhdanne
- Ajoneuvokanta
- Ajokortit
- Ikääntyminen ja kohorttivaikutus
- Valvonta
- Lainsäädäntö
- Uusiminen
- Kuka jää kiinni ja kuka ei

Kuva: <http://www.intermin.fi>

Antti Impinen
Tutkija
Kansanterveyslaitos

antti.impinen@ktl.fi
p. (09) 4744 8615

Kuva: Maini Hämäläinen